

Európska únia
Európsky fond
regionálneho
rozvoja

Metodický pokyn CKO č. 13 verzia 5

Programové obdobie 2014 – 2020

Vec:	k posudzovaniu konfliktu záujmov v procese verejného obstarávania
Určené pre:	Riadiace orgány Sprostredkovateľské orgány
Na vedomie:	Certifikačný orgán Orgán auditu Gestori horizontálnych princípov Úrad pre verejné obstarávanie
Vydáva:	Centrálny koordinačný orgán Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR v súlade s kapitolou 1.2, ods. 3, písm. b) Systému riadenia európskych štrukturálnych a investičných fondov
Záväznosť:	Metodický pokyn má záväzný charakter v celom rozsahu, ak v jeho texte nie je pri konkrétnom ustanovení uvedené inak.
Počet príloh:	2
Dátum vydania:	30.04.2021
Dátum účinnosti:	15.06.2021
Schválil:	JUDr. Denisa Žiláková generálna riaditeľka sekcie centrálneho koordinačného orgánu

Obsah

Zoznam skratiek	1
1 Úvod	1
2 Všeobecné ustanovenia	3
3 Definícia a posúdenie konfliktu záujmov vo verejnom obstarávaní	4
4 Orgány, ktoré posudzujú konflikt záujmov	7
5 Postup RO pri identifikovaní konfliktu záujmov	8
6 Záverečné ustanovenia	12

Zoznam skratiek

CKO	Centrálny koordinačný orgán
EFRR	Európsky fond regionálneho rozvoja
EK	Európska komisia
ENRF	Európsky námorný a rybársky fond
ES	Európske spoločenstvo
ESF	Európsky sociálny fond
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
EÚ	Európska únia
EÚS	Európska územná spolupráca
KF	Kohézny fond
NFP	Nenávratný finančný príspevok
OLAF	Európsky úrad pre boj proti podvodom
PHZ	Predpokladaná hodnota zákazky
PMÚ	Protimonopolný úrad SR
RO	Riadiaci orgán
SO	Sprostredkovateľský orgán
VO	Verejné obstarávanie
ZVO	Zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

1 Úvod

1. Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR ako CKO vydáva tento **Metodický pokyn k posudzovaniu konfliktu záujmov v procese verejného obstarávania** (ďalej aj ako „metodický pokyn“). V prípade projektov, u ktorých sa neuzatvára zmluva o poskytnutí NFP a NFP sa poskytuje len na základe rozhodnutia o schválení žiadosti o NFP (t.j. v prípadoch, kedy prijímateľ a poskytovateľ je tá istá osoba) postupuje RO obdobne ako v prípade zmluvy o poskytnutí NFP, t.j. podľa tohto metodického pokynu.

2. Cieľom tohto metodického pokynu je definovať základné pravidlá, ktorými sú RO, zodpovedné za implementáciu operačných programov/programov cezhraničnej spolupráce v rámci PO 2014 - 2020, povinné sa riadiť pri identifikovaní a posudzovaní konfliktu záujmov vo verejnom obstarávaní.
3. Tento metodický pokyn sa vzťahuje výlučne na situácie konfliktu záujmov na úrovni verejného obstarávateľa/obstarávateľa/osoby podľa § 8/ tretieho subjektu zabezpečujúceho proces VO pre predchádzajúce subjekty (ďalej len „obstarávateľ“) podľa zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZVO“) a uchádzača/záujemcu a primerane aj na obstarávateľa a subdodávateľa, ak je obstarávateľovi subdodávateľ známy (napr. prípady podľa § 41 ZVO). Tento metodický pokyn sa primerane vzťahuje aj na zákazky, ktoré nespádajú pod pôsobnosť ZVO (ďalej len „obstarávanie“), vrátane zákaziek vyhlásených osobou, ktorej verejný obstarávateľ poskytne 50% a menej finančných prostriedkov na dodanie tovaru, uskutočnenie stavebných prác, poskytnutie služieb z NFP.
4. Tento metodický pokyn sa nevzťahuje na prípady horizontálnych dohôd medzi záujemcami/uchádzačmi v procese VO (kartelové dohody, kolúzne správanie), ktoré predstavujú porušenie zákona č. 136/2001 Z. z. ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane hospodárskej súťaže“). Bez ohľadu na uvedené, v prípadoch, kedy preskúmanie konfliktu záujmov (t.j. možný vzťah medzi subjektmi vo vertikálnom postavení) naznačuje, že mohlo dôjsť súčasne aj ku kartelovej dohode (t.j. horizontálnej dohode), a teda mohlo dôjsť k porušeniu zákona o ochrane hospodárskej súťaže, je RO okrem riešenia konfliktu záujmov povinný spolupracovať s Protimonopolným úradom SR v zmysle pravidiel uvedených v Systéme riadenia EŠIF (kapitola 3.3.7.4.2.1), Dohode o spolupráci s PMÚ a metodickom pokyne CKO č. 35 k spolupráci s Protimonopolným úradom SR v oblasti kontroly VO a k postupu RO pri zistení možného porušenia pravidiel ochrany hospodárskej súťaže alebo jej narušenia v rámci kontroly VO.
5. Definovanie konfliktu záujmov, súvisiacich pravidiel a odporúčaní pre RO, podľa ktorých majú postupovať pri finančnej kontrole verejného obstarávania, je tiež jedným z opatrením, ku ktorým sa Slovenská republika zaviazala v Partnerskej dohode v rámci kritéria č. 1 **všeobecnej ex-ante kondicionality verejné obstarávanie, ktorým sa má prispieť k zvýšeniu transparentnosti vo verejnom obstarávaní, zvýšeniu hospodárskej súťaže a zabezpečeniu jednotných pravidiel pri postupoch verejného obstarávania.**
6. V prípade písomného poverenia SO vykonávaním časti úloh RO, je RO povinný zabezpečiť plnenie tohto metodického pokynu zo strany SO v rozsahu danom Zmluvou o vykonávaní časti úloh riadiaceho orgánu sprostredkovateľským orgánom.
7. Pravidlá a postupy upravené v tomto metodickom pokyne nadväzujú na úpravu v Systéme riadenia EŠIF (kap. 3.3.7), ktorej znenie je platné v plnom rozsahu bez zmeny a je bližšie vysvetlené v tomto MP.
8. Ak RO vykonáva kontrolu VO alebo kontrolu obstarávania pred podpisom zmluvy o poskytnutí NFP, takýto postup kontroly/overenia si upraví v manuáli procedúr. Nejde však o finančnú kontrolu podľa zákona č. 357/2015 Z.z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V prípade, že tento metodický pokyn uvádza výkon finančnej kontroly VO alebo finančnej kontroly obstarávania, má sa na mysli aj kontrola

VO a kontrola obstarávania, ktorá nie je finančnou kontrolou podľa zákona o finančnej kontrole, ak je vykonaná v štádiu pred podpisom zmluvy o NFP.

2 Všeobecné ustanovenia

1. V zmysle článku 125 bodu 4 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o EFRR, ESF, KF, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a ENRF a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o EFRR, ESF, KF a ENRF, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 (ďalej len „všeobecné nariadenie“) je RO zodpovedný aj za overenie súladu výdavkov s predpismi EÚ a všeobecne záväznými právnymi predpismi SR. Uvedená povinnosť sa teda vzťahuje aj na finančnú kontrolu VO a finančnú kontrolu obstarávania.
2. Cieľom finančnej kontroly VO a finančnej kontroly obstarávania po podpise zmluvy o NFP je kontrola súladu finančnej operácie s právom SR a EÚ a usmerneniami a metodickými pokynmi CKO a RO. Ide o kontrolu vykonávanú v zmysle zákona č. 357/2015 Z.z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov. RO môžu vykonávať kontrolu VO a kontrolu obstarávania aj pred podpisom zmluvy o NFP podľa podmienok uvedených v Systéme riadenia EŠIF.
3. Finančná kontrola verejného obstarávania, ktorej predmetom je postup zadávania zákazky, preukázateľne začatý do 17. apríla 2016, sa vykoná podľa Systému riadenia EŠIF, verzia 3 a MP CKO č. 13 k posudzovaniu konfliktu záujmov v procese verejného obstarávania v znení verzie č. 3.
4. V podmienkach poskytovania finančných prostriedkov z EŠIF a zo štátneho rozpočtu určených na financovanie spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie je pojem „konflikt záujmov“ vo všeobecnosti vymedzený v § 46 zákona č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o EŠIF“) na účely tohto zákona ako skutočnosť, keď z finančných, osobných, rodinných, politických alebo iných dôvodov je narušený alebo ohrozený nestranný, transparentný, nediskriminačný, efektívny, hospodárny a objektívny výkon funkcií pri poskytovaní príspevku. Uvedené ustanovenie sa vzťahuje aj na prípady konfliktu záujmov medzi obstarávateľom alebo uchádzačom/záujemcom a zainteresovanou osobu na strane poskytovateľa.
5. Zákaz konfliktu záujmov je upravený aj v článku 61 ods. 1 NARIADENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie.
6. Zároveň podľa čl. 5 zákona č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je nestrannosť základným princípom štátnej služby, čo je následne doplnené v rámci základných povinností štátneho zamestnanca podľa § 111 tohto zákona, pričom obdobný princíp je vyžadovaný plniť aj podľa zákona č. 552/2003 Z.z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov.
7. Tieto princípy a povinnosti by mali byť zároveň primerane uplatňované aj na osoby, ktoré nie sú štátnymi zamestnancami, avšak tiež vykonávajú finančnú kontrolu VO. Z uvedeného vyplýva, že každý RO, prípadne iný kontrolný orgán, si upraví vo svojich interných predpisoch oblasť konfliktu záujmov, pričom zákaz konfliktu záujmov je povinný tiež

upraviť v pracovnej zmluve, resp. v inom obdobnom záväznom dokumente upravujúcom práva a povinnosti zamestnancov.

8. Podľa článku 24 smernice EP a Rady o verejnom obstarávaní č. 2014/24/EÚ zo dňa 26. 02. 2014 „Členské štáty zabezpečia, aby verejní obstarávatelia prijali vhodné opatrenia na účinné predchádzanie konfliktom záujmov, ktoré vznikajú pri vykonávaní postupov obstarávania, ako aj ich identifikáciu a nápravu, aby sa zabránilo akémukoľvek narušeniu hospodárskej súťaže a aby sa zabezpečilo rovnaké zaobchádzanie so všetkými hospodárskymi subjektmi. Pojem konflikty záujmov zahŕňa prinajmenšom každú situáciu, keď zamestnanci verejného obstarávateľa alebo poskytovateľa obstarávacích služieb konajúceho v mene verejného obstarávateľa, ktorí sú zapojení do vykonávania postupu obstarávania alebo môžu ovplyvniť výsledok tohto postupu, majú priamo alebo nepriamo finančný, ekonomický alebo iný osobný záujem, ktorý možno vnímať ako ohrozenie ich nestrannosti a nezávislosti v súvislosti s daným postupom obstarávania.“
9. Na úrovni Slovenskej republiky je konflikt záujmov vo verejnom obstarávaní upravený vo všeobecnom ustanovení § 23 ZVO a povinnosti členov komisie ako zainteresovaných osôb sú upravené v § 51 ZVO.

3 Definícia a posúdenie konfliktu záujmov vo verejnom obstarávaní

1. Obstarávateľ je povinný zabezpečiť, aby vo verejnom obstarávaní nedošlo ku konfliktu záujmov, ktorý by mohol narušiť alebo obmedziť hospodársku súťaž alebo porušiť princíp transparentnosti a princíp rovnakého zaobchádzania upravený v ustanovení § 10 ods. 2 ZVO.
2. V zmysle ustanovenia § 23 ods. 2 ZVO je konflikt záujmov definovaný v nasledovnom rozsahu: „Konflikt záujmov zahŕňa najmä situáciu, ak zainteresovaná osoba, ktorá môže ovplyvniť výsledok alebo priebeh verejného obstarávania, má priamy alebo nepriamy finančný záujem, ekonomický záujem alebo iný osobný záujem, ktorý možno považovať za ohrozenie jej nestrannosti a nezávislosti v súvislosti s verejným obstarávaním.“
3. Finančný, ekonomický alebo iný osobný záujem (t.j. subjektívny záujem zainteresovanej osoby odporujúci verejnému záujmu), ktorý možno vnímať ako ohrozenie nestrannosti a nezávislosti v súvislosti s daným postupom VO, sa týka zainteresovaných osôb, ktorých definícia v ustanovení § 23 ods. 3 ZVO je nasledovná:

Zainteresovanou osobou je najmä:

- a) zamestnanec obstarávateľa, ktorý sa podieľa na príprave alebo realizácii verejného obstarávania alebo iná osoba, ktorá poskytuje obstarávateľovi podpornú činnosť vo verejnom obstarávaní a ktorá sa podieľa na príprave alebo realizácii verejného obstarávania alebo
 - b) osoba s rozhodovacími právomocami obstarávateľa, ktorá môže ovplyvniť výsledok verejného obstarávania bez toho, aby sa nevyhnutne podieľala na jeho príprave alebo realizácii.
4. Okruh osôb na strane obstarávateľa, ktoré môžu byť v konflikte záujmov sa vzťahuje na zainteresované osoby, ktoré sa podieľajú na príprave alebo realizácii VO, medzi ktoré patria najmä osoby zabezpečujúce proces verejného obstarávania a vyhodnotenie ponúk, osoby podieľajúce sa na vypracovaní opisu predmetu zákazky, návrhu podmienok účasti, kritérií

na vyhodnotenie ponúk a zmluvných podmienok, pričom zainteresovanou osobou sú zamestnanci obstarávateľa a podieľajúci sa na vyššie uvedených činnostiach, ako aj tretie osoby, ktoré externe zabezpečujú služby vo verejnom obstarávaní alebo akékoľvek podporné činnosti vo verejnom obstarávaní. Zainteresovanými osobami sú aj osoby s rozhodovacími právomocami, ktoré môžu ovplyvniť výsledok VO najmä z titulu svojej funkcie vedúceho zamestnanca.

5. Je povinnosťou zainteresovanej osoby písomne oznámiť obstarávateľovi akýkoľvek konflikt záujmov vo vzťahu k hospodárskemu subjektu, ktorý sa zúčastňuje prípravných trhových konzultácií, vo vzťahu k uchádzačovi/záujemcovi alebo ich subdodávateľom v etape po vyhlásení zákazky bezodkladne po tom, ako sa o konflikte záujmov dozvie. Obstarávateľ je následne povinný prijať primerané opatrenia a vykonať nápravu, ak bol zistený konflikt záujmov, a to najmä vylúčiť zainteresovanú osobu z procesu prípravy alebo realizácie verejného obstarávania (napr. nahradiť člena komisie na vyhodnotenie ponúk, ku ktorému sa viaže konflikt záujmov inou osobou) alebo upraviť jej povinnosti a zodpovednosť s cieľom zabrániť pretrvávaniu konfliktu záujmov (napr. delegovanie právomoci podpisovať písomnosti k zákazke na inú osobu). Obstarávateľ je povinný písomne zdokumentovať všetky skutočnosti súvisiace s konfliktom záujmov a prijaté opatrenia a uvedené archivovať ako súčasť dokumentácie k VO.
6. V prípade, že nie je možné zabrániť pretrvávajúcemu konfliktu záujmov, a to najmä v prípadoch, keď sa jedná o zainteresovanú osobu s rozhodovacími právomocami, ktorá môže ovplyvniť výsledok VO, prijímateľ uplatní sankciu vylúčenia uchádzača/záujemcu podľa § 40 ods. 6 písm. f) ZVO, nakoľko konflikt záujmov nemožno odstrániť inými účinnými opatreniami.
7. Nakoľko posudzovanie konfliktu záujmov je v rámci finančnej kontroly VO spojené s procesom určovania finančných opráv, je pri každom takomto prípade potrebné individuálne posúdiť, či identifikované prepojenie medzi obstarávateľom a uchádzačom/záujemcom/ subdodávateľom, vykazuje definičné znaky konfliktu záujmov a či malo, alebo mohlo mať vplyv na výsledok VO.
8. Medzi najzávažnejšie prípady konfliktu záujmov patria prípady, ak zainteresovaná osoba je blízkou osobou podľa § 116 a § 117 Občianskeho zákonníka vo vzťahu k uchádzačovi záujemcovi/subdodávateľovi alebo ak zainteresovaná osoba zároveň vystupuje na strane uchádzača/záujemcu/subdodávateľa alebo ak je v konflikte záujmov člen komisie na vyhodnotenie ponúk (s právom vyhodnocovať ponuky), pričom nebol z komisie vylúčený a nahradený nominovaným náhradníkom.
9. RO musí v prípade identifikovania prepojenia medzi obstarávateľom a uchádzačom/záujemcom/subdodávateľom, ktoré by mohlo vykazovať znaky konfliktu záujmov, preskúmať dôvody, pre ktoré zainteresovaná osoba neoznámila obstarávateľovi existenciu prepojenia, resp. dôvody, pre ktoré obstarávateľ neprijal primerané opatrenia a nevykonával nápravu, ak bolo zistené prepojenie, ktoré by mohlo vykazovať znaky konfliktu záujmov. Pre tieto účely si RO vyžiada doplňujúce informácie, resp. vysvetlenie od prijímateľa (ak nebolo súčasťou dokumentácie predloženej pre účely finančnej kontroly).
10. Prepojenie medzi obstarávateľom a uchádzačom/záujemcom/ subdodávateľom, ktoré by mohlo predstavovať konflikt záujmov, je potrebné posudzovať individuálne, zohľadniť všetky skutočnosti a celý priebeh zadávania zákazky, a to najmä či uchádzačovi vznikla nepríjemná výhoda, ktorá mohla narušiť čestnú hospodársku súťaž (závažným indikátorom vo väzbe na identifikovanie možného konfliktu záujmov je identifikovanie aj iných zistení, ktoré zvyhodňujú uchádzača, u ktorého bolo identifikované prepojenie na

obstarávateľa, napr. identifikácia takých diskriminačných podmienok účasti alebo požiadaviek na predmet zákazky, ktoré vytvorili predpoklad pre neprimeranú výhodu pre tohto záujemcu/uchádzača).

11. Ak je zainteresovanou osobou člen komisie na vyhodnotenie ponúk alebo, ak člen štatutárneho orgánu úspešného uchádzača/osoba s rozhodovacími právomocami úspešného uchádzača/zamestnanec úspešného uchádzača je blízkou osobou podľa § 116 a § 117 Občianskeho zákonníka vo vzťahu k zainteresovanej osobe alebo, ak zainteresovaná osoba vystupuje v čase prípravy a realizácie verejného obstarávania na strane obstarávateľa a zároveň na strane uchádzača, tak konflikt záujmov sa stáva preukázaným, ak obstarávateľ neprijal primerané opatrenia a nevykonal nápravu, a to najmä vylúčením zainteresovanej osoby z procesu prípravy alebo realizácie verejného obstarávania alebo úpravou jej povinností a zodpovednosti s cieľom zabrániť pretrvávaniu konfliktu záujmov. V štádiu druhej ex-ante finančnej kontroly je RO v prípadoch preukázaného konfliktu záujmov povinný nariadiť prijímateľovi vylúčiť tohto uchádzača zo súťaže podľa § 40 ods. 6 písm. f) ZVO, nakoľko konflikt záujmov už nemožno odstrániť inými účinnými opatreniami a v štádiu ex-post kontroly je RO povinný v týchto prípadoch uplatniť finančnú opravu 100%.
12. V prípadoch iných ako v ods. 11 tohto metodického pokynu, keď má RO v rámci finančnej kontroly VO za preukázané, že prepojenie medzi obstarávateľom a uchádzačom nenapĺňa definičné znaky konfliktu záujmov podľa § 23 ods. 2 ZVO a obstarávateľ neprijal primerané opatrenia a nevykonal nápravu, a to najmä vylúčením zainteresovanej osoby z procesu prípravy alebo realizácie verejného obstarávania alebo úpravou jej povinností a zodpovednosti s cieľom zabrániť pretrvávaniu konfliktu záujmov, je RO povinný uplatniť finančnú opravu 100%.
13. Ak má RO v rámci finančnej kontroly VO za preukázané, že existencia prepojenia medzi obstarávateľom a uchádzačom nenapĺňa definičné znaky konfliktu záujmov podľa § 23 ods. 2 ZVO (a netýka sa prípadov preukázaného konfliktu záujmov podľa ods. 11 tejto kapitoly), a teda neuplatní finančnú opravu za konflikt záujmov, obstarávaný tovar/služby/stavebné práce musia byť predmetom finančnej kontroly na mieste po ukončení trvania zmluvy/rámcovej dohody, uzavretej ako výsledok VO, aby bolo preukázané, že nedošlo k zvýhodneniu uchádzača v procese realizácie a plnenia predmetu zákazky. Finančná kontrola na mieste by sa mala zamerať najmä na podmienky plnenia dodávateľskej zmluvy, dodržiavanie lehôt, súlad dodaného tovaru/služby/stavebných prác s ponukou úspešného uchádzača a iné aspekty, ktoré by mohli preukazovať zvýhodnenie dodávateľa. V prípade rámcovej dohody je predmetom finančnej kontroly napr. skutočnosť, či neboli objednané najmä také položky, ktorých jednotková cena ponúknutá úspešným uchádzačom bola vyššia a položky, ktoré boli úspešným uchádzačom ponúknuté za nižšiu cenu, v dôsledku čoho v súťaži uspel, boli objednané iba v minimálnom rozsahu alebo vôbec. V prípade, že finančná kontrola na mieste po ukončení trvania zmluvy/rámcovej dohody neidentifikuje zistenia, ktoré súvisia s možným konfliktom záujmom, resp. existenciou prepojenia medzi obstarávateľom a úspešným uchádzačom, má sa za preukázané, že zistenie k možnému konfliktu záujmov nemohlo ovplyvniť výsledok verejného obstarávania a nedeformovalo čestnú hospodársku súťaž. V opačnom prípade uplatní RO ex-post finančnú opravu vo výške 100 %. Postup podľa tohto odseku sa týka iba prípadov, keď RO v rámci finančnej kontroly VO identifikuje prepojenie medzi obstarávateľom a uchádzačom, pričom má za preukázané, že existencia prepojenia medzi obstarávateľom a uchádzačom nenapĺňa definičné znaky konfliktu záujmov podľa § 23 ods. 2 ZVO.

4 Orgány, ktoré posudzujú konflikt záujmov

1. Rozhodnutie EK zo dňa 14.05.2019 č. C(2019) 3452 - „*Commission Decision laying down the guidelines for determining financial corrections to be made to expenditure financed by the Union for non-compliance with the applicable rules on public procurement*“, ktorým EK dňa 14.05.2019 schválila v rámci jeho prílohy, usmernenie o určení finančných opráv uskutočňovaných pri nedodržaní pravidiel o verejnom obstarávaní, zahŕňa porušenie č. 21 „*Conflict of interest with impact on the outcome of the procurement procedure*“.
2. Metodický pokyn CKO č. 5 upravuje problematiku finančných opráv za nedostatky vo verejnom obstarávaní na národnej úrovni a zohľadňuje toto usmernenie EK, pričom rovnako definuje aj predmetné porušenie konfliktu záujmov ako „*Konflikt záujmov s vplyvom na výsledok verejného obstarávania*“, pričom v poznámke pod čiarou odkazuje na tento metodický pokyn CKO č. 13. Finančná oprava za tento typ porušenia je 100%.
3. **Orgánom, ktorý posudzuje pri výkone kontroly konflikt záujmov je RO a ÚVO okrem výnimiek uvedených v ods. 6 tejto kapitoly, v rámci ktorých je týmto orgánom výlučne RO.**
4. Vzhľadom na skutočnosť, že oblasť konfliktu záujmov je upravená v ustanovení § 23 ZVO a ide o situáciu, ktorá je v rozpore so základnými princípmi VO podľa § 10 ods. 2 ZVO, kontrola ÚVO v sebe zahŕňa aj kontrolu tohto typu nedostatku.
5. RO vykonáva finančnú kontrolu dodržania pravidiel SR a EÚ pri obstarávaní tovarov, služieb, stavebných prác a súvisiacich postupov na základe zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o finančnej kontrole“), ktorá zahŕňa kontrolu princípov a postupov podľa ZVO. RO môžu vykonávať kontrolu VO a kontrolu obstarávania aj pred podpisom zmluvy o NFP podľa podmienok uvedených v Systéme riadenia EŠIF, avšak v tomto prípade nejde o kontrolu podľa zákona o finančnej kontrole. V zmysle článku 125 ods. 4 všeobecného nariadenia je zároveň RO zodpovedný za overenie súladu výdavkov s predpismi EÚ a všeobecne záväznými právnymi predpismi SR, ktorá sa vzťahuje aj na finančnú kontrolu VO, pričom podľa kapitoly 3.3.7.1, bod 8, písm. c) Systému riadenia EŠIF kontroluje RO dodržiavanie základných princípov VO, ktorými sú aj transparentnosť vrátane vylúčenia konfliktu záujmov.
6. Zároveň sa určujú prípady, kedy posudzuje konflikt záujmov iba RO. Ide o nasledovné prípady:
 - a) v prípade zistenia týkajúceho sa zákazky s nízkou hodnotou podľa § 117 ZVO,
 - b) v prípade vykonania opätovnej finančnej kontroly VO zo strany RO na základe zistení auditu EK/EDA týkajúceho sa konfliktu záujmov (pozn. uvedené nevylučuje podnet na výkon kontroly na ÚVO v prípade postupu podľa § 41 zákona o EŠIF),
 - c) v prípade zákaziek, na ktoré sa nevzťahuje ZVO (zákazky podľa § 1 ods. 2 až 14 ZVO, zákazky zadávané osobou podľa § 8 ods. 2 ZVO a zákazky vyhlásené osobou, ktorej verejný obstarávateľ poskytne 50% a menej finančných prostriedkov na dodanie tovaru, uskutočnenie stavebných prác, poskytnutie služieb z NFP).

5 Postup RO pri identifikovaní konfliktu záujmov

1. RO v prípade, že v rámci druhej ex-ante finančnej kontroly VO identifikuje možný konflikt záujmov, vyzve prijímateľa na podanie podnetu na ÚVO § 169 ods. 1 písm. b) ZVO. Ak RO v rámci výkonu finančnej kontroly VO identifikuje také prepojenie medzi obstarávateľom a uchádzačom, ktoré na základe jeho správnej úvahy nenapĺňa definičné znaky konfliktu záujmov podľa § 23 ods. 2 ZVO, nie je povinný vyzvať prijímateľa na podanie podnetu na ÚVO. Takéto posúdenie zo strany RO musí byť podložené adekvátnym audit trailom.
2. RO v prípade, že v rámci ex-post finančnej kontroly VO identifikuje možný konflikt záujmov, požiada ÚVO o vykonanie kontroly VO podľa § 169 ods. 3 ZVO. Rovnaký postup sa vzťahuje na situáciu, že o podozrení z konfliktu záujmov sa RO dozvedel na základe činnosti iného kontrolného orgánu (napr. OA, CO, NKÚ). Ak RO v rámci výkonu finančnej kontroly VO identifikuje také prepojenie medzi obstarávateľom a uchádzačom, ktoré na základe jeho správnej úvahy nenapĺňa definičné znaky konfliktu záujmov podľa § 23 ods. 2 ZVO, nie je povinný požiadať ÚVO o vykonanie kontroly podľa § 169 ods. 3 ZVO. Takéto posúdenie zo strany RO musí byť podložené adekvátnym audit trailom.
3. V prípadoch, ak RO pri druhej ex ante kontrole vo fáze pred podpisom zmluvy s úspešným uchádzačom identifikoval zistenia, na základe ktorých vyzval prijímateľa, aby zrušil použitý postup zadávania zákazky, je RO oprávnený vydať záver z finančnej kontroly identifikujúci konflikt záujmov a následné vylúčenie VO zo spolufinancovania v plnom rozsahu aj bez vykonania kontroly ÚVO. V prípade finančnej kontroly nadlimitných zákaziek vo fáze pred podpisom zmluvy s úspešným uchádzačom je tak na rozhodnutí RO, či vyzve prijímateľa na podanie podnetu na ÚVO podľa § 169 ods. 1 písm. b) ZVO alebo vyzve prijímateľa, aby zrušil použitý postup zadávania zákazky aj bez kontroly ÚVO.
4. Rovnako v prípade zistení auditu EK/EDA, zistení OA a zistení týkajúcich sa zákaziek s nízkou hodnotou podľa § 117 ZVO je možné ukončiť finančnú kontrolu verejného obstarávania aj bez kontroly ÚVO. Aj v týchto prípadoch RO pri definovaní záverov svojej finančnej kontroly vychádza z definície a úpravy konfliktu záujmov podľa § 23 ZVO a tohto metodického pokynu, vrátane riadneho identifikovania rozhodných skutočností a identifikácie dôkazov.
5. Zároveň však platí, že aj pri uplatňovaní uvedených výnimiek, v prípadoch určovania ex-post finančných opráv je RO povinný postupovať v zmysle § 41 ods. 2 zákona o EŠIF (s výnimkou prípadov finančnej kontroly VO pred úhradou výdavkov zo strany RO prijímateľovi).
6. Pri spolupráci RO s ÚVO postupujú obidva subjekty v zmysle postupov a pravidiel uvedených v platnej Dohode o spolupráci s ÚVO. Pre uľahčenie spolupráce RO vo svojom podaní identifikuje všetky skutočnosti, ktoré ho vedú k podozreniu, že v rámci daného VO existuje konflikt záujmov. Tieto skutočnosti v jednotlivých prípadoch doloží získaným alebo identifikovaným dôkazným materiálom.
7. Rozhodnutie ÚVO predstavuje podklad pre RO na vypracovanie návrhu správy z kontroly (v prípade zistení, resp. potvrdení identifikovaných nedostatkov) alebo správy z kontroly (ak neboli zistené nedostatky). Pokiaľ ÚVO v rámci výkonu kontroly identifikoval konflikt záujmov, pričom toto porušenie definuje ÚVO ako také, ktoré malo alebo mohlo mať vplyv na výsledok VO, RO postupuje pri určení výšky finančnej opravy podľa pravidiel uvedených v metodickom pokyne CKO č. 5 a v tomto metodickom pokyne. Pokiaľ

kontrola ÚVO identifikovala aj iné porušenia zákona o verejnom obstarávaní, ktoré mali alebo mohli mať vplyv na výsledok VO, RO zahŕňa aj tieto zistenia do návrhu správy z kontroly VO. V prípade, že ÚVO pri výkone kontroly neidentifikuje zistenia ku konfliktu záujmov, uvedeným nie je dotknutá zodpovednosť RO za výkon finančnej kontroly VO v zmysle čl. 125 ods. 4 všeobecného nariadenia.

8. V prípadoch, kedy správanie v rámci konfliktu záujmov naznačuje, že mohol byť spáchaný trestný čin, napr. machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe (§ 266 Trestného zákona), trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa (§ 326 Trestného zákona), trestný čin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností (§ 261 Trestného zákona), trestný čin porušovania povinností pri správe cudzieho majetku (§ 237 Trestného zákona) alebo iný trestný čin, je RO povinný túto skutočnosť oznámiť príslušnému útvaru policajného zboru a spolupracovať s orgánmi činnými v trestnom konaní.
9. Pre uľahčenie orientácie RO pri overení výskytu možného konfliktu záujmov v oblasti VO vypracovala EK metodický dokument – praktickú príručku. Dokument s názvom „Identifikácia konfliktu záujmov pri postupoch verejného obstarávania v rámci štrukturálnych opatrení – praktická príručka pre riadiacich pracovníkov“ (ďalej len „Príručka EK“) vypracovaná skupinou expertov z členských štátov, koordinovanou s podporou úradu OLAF, poskytuje odporúčania pre pracovníkov na identifikáciu a riešenie konfliktov záujmov pri VO. Zahŕňa všetky typy VO bez ohľadu na ich predpokladanú hodnotu zákazky. Uvedená príručka EK tvorí prílohu č. 1 tohto metodického pokynu. Pre účely predchádzania konfliktu záujmov na úrovni prijímateľa dávame do pozornosti Oznámenie Európskej komisie (2021/C 121/01) zo dňa 9.4.2021 "Usmernenie týkajúce sa predchádzania a riešenia konfliktov záujmov v zmysle nariadenia o rozpočtových pravidlách". Zároveň dávame do pozornosti nasledovné rozhodnutia Európskeho súdneho dvora týkajúce sa tejto problematiky: spojené veci C-21/03 a C-34/03 Fabricom SA; C-213/07 Michaniki AE; T-160/03 AFCon; T-195/05 Deloitte; T – 277/97 Ismeri Europa Srl; C-315/99 Ismeri Europa Srl.
10. Zároveň dávame RO pozornosť, že na webovom sídle ÚVO je k dispozícii prehľad metodickej činnosti a rozhodovacej praxe v oblasti konfliktu záujmov vo verejnom obstarávaní¹.
11. RO pri skúmaní možného konfliktu záujmov pri výkone finančnej kontroly VO využívajú systém ARACHNÉ, sociálnu sieť firiem SR (www.foaf.sk), resp. akékoľvek iné verejne dostupné informácie. K používaniu systému ARACHNE vydal CKO metodický pokyn č. 31.
12. Podstatnou úlohou prijímateľa v postupoch zadávania zákazky je identifikácia zainteresovaných osôb, ktoré môžu ovplyvniť výsledok alebo priebeh verejného obstarávania vo väzbe na možné záujmy týchto osôb a následne povinnosť prijať primerané opatrenia na zamedzenie konfliktu záujmov. Prijímateľ je povinný skúmať možný konflikt záujmov pred realizáciou akýchkoľvek úkonov v procese verejného obstarávania, a to aj opakovane (napr. v štádiu určovania predpokladanej hodnoty zákazky prieskumom trhu, v rámci prípravných trhových konzultácií, po uplynutí lehoty na predkladanie ponúk, keď sú známi uchádzači, ktorí predložili ponuky).
13. Na úrovni prijímateľa sa odporúča prijať vnútorný predpis alebo interný riadiaci akt, ktorý zmapuje procesy prijímateľa súvisiace s prípravou a realizáciou verejného obstarávania vo väzbe na možnosť vzniku konfliktu záujmov. Na úrovni prijímateľa je nevyhnutné

¹ <https://www.uvo.gov.sk/aktualne-temy-2a8.html?id=712>

akúkoľvek formu prepojenia medzi zainteresovanou osobou a uchádzačom identifikovať a písomne zaznamenať, vrátane prijatých opatrení, aby akýkoľvek možný konflikt záujmov bol na úrovni prijímateľa pomenovaný a zdokumentovaný (napr. v zápisnici z vyhodnotenia ponúk). Opatrenia na predchádzanie konfliktu záujmov musia byť prijaté pred realizovaním konkrétnych úkonov v procese VO, t. j. v tejto fáze musí byť zo strany obstarávateľa identifikovaný konflikt záujmov a musia byť prijaté náležité opatrenia na jeho predchádzanie.

14. V prípade, že prijímateľ prepojenie vyhodnotil ako také, ktoré nenapĺňa definičné znaky konfliktu záujmov podľa § 23 ods. 2 ZVO, uvedie v dokumentácii k zákazke prečo identifikované prepojenie podľa prijímateľa nemôže obmedziť hospodársku súťaž alebo porušiť princíp transparentnosti a princíp rovnakého zaobchádzania.
15. Už pri plánovaní VO sa odporúča určiť relevantné zainteresované osoby a je vhodné zabezpečiť ich poučenie vo väzbe na možný konflikt záujmov. Pre tento účel vypracuje prijímateľ čestné vyhlásenie o neprítomnosti konfliktu záujmov, ktorého odporúčaný vzor je uvedený v prílohe č. 2 a čestné vyhlásenie potvrdia svojim podpisom zainteresované osoby. Prijímateľ môže na účely podpisovania čestného vyhlásenia k neprítomnosti konfliktu záujmov u zainteresovaných osôb využiť aj registratúrny systém, ak ho má prijímateľ k dispozícii.
16. V prípade potreby je možné predmetné čestné vyhlásenie vyplniť a podpísať aj opakovane v závislosti od jednotlivých procesných krokov vo verejnom obstarávaní, napr. určovanie predpokladanej hodnoty zákazky, priebeh prípravných trhových konzultácií, vypracovanie súťažných podkladov, predloženie ponúk. Čestné vyhlásenie k neprítomnosti konfliktu záujmov v prípade zainteresovanej osoby s rozhodovacími právomocami obstarávateľa podpisuje osoba, ktorá má v rámci organizačnej štruktúry organizácie vo svojej pôsobnosti odbor/oddelenie verejného obstarávania, resp. zamestnancov, ktorí procesne zabezpečujú verejné obstarávanie. Určenie zainteresovaných osôb s rozhodovacími právomocami vo väzbe na typy prijímateľov v rámci operačného programu môže RO určiť vo svojej riadiacej dokumentácii. Zainteresovaná osoba podpisuje čestné vyhlásenie vždy v prípade, ak RO v rámci finančnej kontroly VO identifikoval prepojenie medzi zainteresovanou osobou a uchádzačom/záujemcom/subdodávateľom a vyhodnotil ho spôsobom, že existencia prepojenia medzi obstarávateľom a uchádzačom nenapĺňa definičné znaky konfliktu záujmov.
17. Pre zlepšenie orientácie v oblasti identifikovania konfliktu záujmov sa odporúča oboznámiť všetkých zamestnancov vykonávajúcich finančnú kontrolu VO so zoznamom rizikových identifikátorov („red flags“), ktoré môžu pomôcť pri rozoznávaní situácií, v ktorých dochádza ku konfliktu záujmov (viď. príloha č. 1 – Príručka EK).
18. Je rovnako vhodné, aby aj RO vypracoval prehľad vzorových situácií možného konfliktu záujmov na základe ktorého bude postupovať pri finančnej kontrole VO, pričom pri definovaní týchto situácií bude vychádzať najmä z tohto metodického pokynu, príručky EK a zo skúseností s doterajšou implementáciou operačného programu.
19. Pre uplatnenie finančnej opravy je potrebné konflikt záujmov nielen identifikovať, ale aj dostatočne zdôvodniť ako mohol identifikovaný konflikt záujmov ovplyvniť priebeh a výsledok VO. Uvedené pravidlo potvrdzuje aj judikatúra Súdneho dvora Európskej únie, ktorú je možné analogicky použiť aj pre prípad finančnej kontroly VO a v zmysle ktorej obstarávateľ nemôže zamietnuť žiadosť o účasť alebo ponuku hospodárskeho subjektu bez toho, aby tento mal možnosť preukázať, že za daných okolností nemohla uvedená situácia spôsobiť deformovanie súťaže. Zamietnuť žiadosť o účasť alebo ponuku možno takejto

osobe len v prípade preukázania existencie výhody. Predmetnej problematiky sa týka napr. rozsudok Súdneho dvora Európskej únie v spojených prípadoch C-21/03 a C-34/03 Fabricom SA proti Belgickému kráľovstvu zo dňa 3. marca 2005 a rozsudok z 13. októbra 2015 T-403/12 Intrasoft International SA.

20. Viacero rizikových indikátorov uvádzaných v Príručke EK poukazuje nielen na prítomnosť konfliktu záujmov, ale aj na jeho reálny vplyv na priebeh a výsledok VO. Medzi takéto prejavy v dokumentácii VO možno zaradiť napr. určenie diskriminačných alebo neprímeraných podmienok účasti, požiadaviek na predmet zákazky alebo kritérií na vyhodnotenie ponúk zjavne zvýhodňujúcich uchádzača/záujemcu identifikovaného v konflikte záujmov (ktorý na ich základe získa predmetnú zákazku); špecifikácia predmetu zákazky je „šitá na mieru“ ponuke uchádzača v konflikte záujmov; úspešná ponuka uchádzača v konflikte záujmov nespĺňa stanovené požiadavky avšak komisia na vyhodnotenie ponúk (resp. člen komisie v konflikte záujmov) uvedenú skutočnosť nezohľadnila; komisia na vyhodnotenie ponúk bezdôvodne alebo nezákonne vylúčila ponuku/y uchádzačov a tým zvýhodnila uchádzača v konflikte záujmov; člen komisie v konflikte záujmov svojím pričinením (napr. v rámci pridelovania bodov pri hodnotení ponuky) zaistí úspech ponuky uchádzača s ktorým je v konflikte záujmov a pod. Z uvedeného je teda zrejmé, že RO pri preukazovaní konfliktu záujmov identifikuje najmä porušenia ZVO, ktoré mali alebo mohli mať vplyv na výsledok VO a ktoré súvisia s postavením zainteresovanej osoby. Pokiaľ RO v osobitých prípadoch nemá kompetencie na preukázanie konfliktu záujmov (napr. v rámci vyšetrovania) a je indikované možné spáchanie trestného činu, obráti sa v takomto prípade na orgány činné v trestnom konaní.
21. V nasledujúcom prehľade uvádzame situácie, ktoré môžu indikovať konflikt záujmov. Prijímateľovi sa odporúča, aby v prípade, ak identifikuje takúto situáciu v rámci realizovaného VO, dôkladne zvážil a preskúmal možný vplyv tejto skutočnosti na samotný proces VO a jeho výsledok, ako aj súlad tejto situácie s povinnosťami uvádzanými v § 51 ZVO (komisia na vyhodnotenie ponúk). Zároveň uvádzame, že na webovom sídle ÚVO je k dispozícii prehľad metodologickej činnosti a rozhodovacej praxe v oblasti konfliktu záujmov vo verejnom obstarávaní².

	Forma prepojenosti³	Prejav v dokumentácii k VO
a)	Člen štatutárneho orgánu úspešného uchádzača je zároveň členom štatutárneho orgánu obstarávateľa	Rovnaké meno, priezvisko, bydlisko, dátum narodenia, miesto podnikania/sídlo posudzovaných subjektov – všetky atribúty nasvedčujú tomu, že ide o totožnú osobu v rôznych funkciách
b)	Člen štatutárneho orgánu úspešného uchádzača je rodinný príslušník alebo príbuzný ⁴ člena štatutárneho orgánu obstarávateľa	rovnaké priezvisko, príp. bydlisko, sídlo subjektov
c)	Člen štatutárneho orgánu úspešného uchádzača je obchodný partner člena štatutárneho orgánu obstarávateľa (napr. spolukonatelia/členovia štatutárneho orgánu majú majetkové prepojenie v tretej firme, spolumajitelia tretej firmy - súčasní alebo bývalí)	skúmateľné na webstránke www.foaf.sk príp. OR SR a ŽR SR a verejné registre rôznych organizácií
d)	Člen štatutárneho orgánu úspešného uchádzača je zároveň zamestnancom obstarávateľa alebo pre neho pracuje na základe živnostenského oprávnenia.	Z dokumentácie k verejnému obstarávaniu nezistiteľné, ale často zistiteľné z dokumentácie projektu. Tieto osoby uchádzačov často pracujú na

² <https://www.uvo.gov.sk/aktualne-temy-2a8.html?id=712>

³ Nezáväzný príklad prehľadu vzorových situácií možného konfliktu záujmov sa primerane vzťahuje aj na vzťah medzi obstarávateľom a subdodávateľom, ak je obstarávateľovi subdodávateľ známy

⁴ Na účely definovania rodinného príslušníka alebo príbuzného sa použije § 117 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, t.j. je ním príbuzný v priamom rade, ako aj príbuzný v pobočnom rade

		projektovom manažmente a vystupujú v rozpočte projektu, pracovných výkazoch, pracovných zmluvách k projektu, atď.
e)	Člen štatutárneho orgánu úspešného uchádzača je zároveň členom osoby podľa § 8 zákona o verejnom obstarávaní (napr. občianskeho združenia).	Z dokumentácie k verejnému obstarávaniu nezistiteľné, ale často zistiteľné z dokumentácie projektu. Tieto osoby uchádzačov často vystupujú v stanovách, zápisniciach z valných zhromaždení, pracujú na projektovom manažmente na dohodu o vykonaní práce, atď.
f)	Člen štatutárneho orgánu úspešného uchádzača je blízkou osobou ⁵ člena štatutárneho orgánu obstarávateľa	- rovnaké priezvisko, príp. bydlisko, sídlo subjektov, alebo - náhodne identifikované príznaky - z dokumentácie VO alebo projektu zistiteľné iba náhodne, alebo - nepriame dôkazy o neracionálnom správaní obstarávateľa;
g)	Spolupráca člena štatutárneho orgánu/zamestnanca úspešného uchádzača s predstaviteľmi obstarávateľa na iných projektoch	náhodne identifikované príznaky z verejných a neverejných zdrojov (napr. IT monitorovací systém fondov - ITMS)
h)	Spolupráca člena štatutárneho orgánu/zamestnanca obstarávateľa s budúcim úspešným uchádzačom v etape prípravy verejného obstarávania	opis predmetu zákazky tvoriaci súčasť súťažných podkladov alebo podpornú dokumentáciu k verejnému obstarávaniu (napr. štúdiu uskutočniteľnosti) vypracoval budúci úspešný uchádzač
i)	Akákoľvek indícia o konflikte záujmov člena hodnotiacej komisie alebo člena štatutárneho orgánu obstarávateľa (napr. z dôvodu, že takáto osoba má obchodný podiel v spoločnostiach, ktoré dávajú ponuku). Spoločenské alebo osobné kontakty (blízka osoba ⁵) medzi osobami úspešného uchádzača a obstarávateľa.	- životopis jedného z členov hodnotiacej komisie indikuje predchádzajúce zamestnanie v jednej zo spoločností, ktoré sa zúčastňujú VO, alebo - spoločnosť, ktorá sa uchádza o účasť vo VO bola vytvorená tesne pred vyhlásením VO, resp. bol upravený predmet jej podnikania, alebo - rovnaká adresa sídla obstarávateľa a uchádzača.

6 Záverečné ustanovenia

- RO je povinný zabezpečiť dostatočnú a úplnú informovanosť žiadateľov/prijímateľov o postupoch a pravidlách vyplývajúcich z tohto metodického pokynu s cieľom minimalizovať vznik neoprávnených výdavkov v dôsledku nesplnenia povinností pri ich zadávaní podľa metodického pokynu.

Príloha č. 1: Identifikácia konfliktov záujmov pri postupoch verejného obstarávania v rámci štrukturálnych opatrení - Praktická príručka Európskej komisie pre riadiacich pracovníkov

Príloha č. 2: Čestné vyhlásenie k neprítomnosti konfliktu záujmov

⁵ § 116 a 117 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov